

Krekenbuurt Zwolle

Benno Stegeman

Erf in de Krekenbuurt
Woonerf in Krekenbuurt

The Woonerf Today

Het woonerf leeft

Krekenbuurt:

Schelpkreek/Rietkreek/Zandkreek/
Grotekreek/Molenkreek/Mossel-
kreek, Zwolle, the Netherlands
Stedenbouwkundige/architect/
landschapsarchitect / Urban
designer/architect/landscape
architect: **Benno Stegeman**
Opdrachtgever / Client:
Bouwbedrijf voor Bedrijven en
Instellingen (BBI)
Ontwerp / Design: 1974
Oplevering / Completion: 1975
Aantal woningen / Number of
dwellings: 154
Plangebied / Plan area: 5 ha /
5 hectares
Dichtheid / Density: 31 wo/ha /
31 dwellings per hectare
Aantal woningtypen / Number of
dwelling types: 4
Woninggrootte / Dwelling size:
111-151 m²
Gemeenschappelijke voorzienin-
gen / Communal facilities:
speelplaatsen, speelveldjes,
jeu-de-boulesbaan, podium /
playgrounds, playing fields, boules
pitch, podium
Parkeren / Parking: parkeer-
plaatsen op het erf / spaces on
the *woonerf*

Bronnen / Sources:

Coöperatieve Vereniging van
Eigenaren 'Ons Eigen Groen'
(‘Krekenbuurt 30 jaar!’), april 2005
/ April 2005)
Reader congres ‘De toekomst van
de bloemkoolwijk’ (SEV, March
2008)
www.bureaubennostegeman.nl
www.krekenbuurt.nl

In 1974 kreeg architect Benno Stegeman de opdracht om een woonbuurt te ontwerpen in de wijk Aa-landen in Zwolle. De buurt weerspiegelt de idealen van de jaren zeventig, waar in een nieuw gedemocratiseerde en geïndividualiseerde maatschappij werd gezocht naar andere vormen van wonen. Thema's als collectiviteit versus individualiteit, herbergzaamheid en kleinschaligheid waren hierbij de leidraad.

Stegeman kreeg in de Krekenbuurt de kans om naar eigen inzicht een totaalplan te ontwerpen, waarbij stedenbouw, architectuur en de inrichting van de openbare ruimte een samenhangend geheel vormen. Dit heeft geresulteerd in een op zichzelf staande woonbuurt met een niet-hiërarchische opbouw, een grillige vormtaal en een grote diversiteit aan buitenruimten.

Basiselement in het plan is een haakvormig blok, opgebouwd uit geschakelde eengezinswoningen. Door telkens twee van deze haken tegenover elkaar te plaatsen, ontstaan pleinachtige beschutte ruimtes met openingen naar het groen. Deze woonerven bieden allerlei vormen van gebruik: parkeren, spelen en groen. Door een specifieke manier van inrichten met bestrating en straatmeubilair worden de verschillende plekken op een subtiele manier gedefinieerd.

De woonerven zijn alleen bereikbaar vanaf de wegen aan de buitenzijde van het plangebied; doorgaande wegen binnen de woonbuurt ontbreken hierdoor geheel, terwijl de erven onderling wel door wandelpaden zijn verbonden.

Het groen aan de achterzijde van de woningen is ingericht als gemeenschappelijk park. Ook hier is veel aandacht besteed aan de inrichting met kinderspeelplaatsen, zithoekjes en groenpartijen. De privétuinen aan de achterzijde van de woningen maken visueel deel uit van het park: schuttingen ontbreken en zelfs de begroeiing in de privétuinen maakt deel uit van het totaalplan. Bewoners bepalen hun keuze voor beplanting aan de hand van een door de architect opgesteld sortiment.

De plattegronden zijn zo ontworpen dat er aan de voorzijde een maximum aan privacy is, terwijl de achterzijde juist open is en gericht op het groen. De voorkant van de woningen is vrij gesloten, met de entree, een garage en de kenmerkende losse trappenhuizen met de witte koepeltjes, het beeldmerk van de buurt. Aan de achterzijde geven grote glazen puien zicht op de tuinen, vanuit de keuken en woonkamer. Bij de grotere woningtypes is de woonkamer op de eerste verdieping gesitueerd met een vide naar de keuken op de begane grond.

Het beheer van de gemeenschappelijke buitenruimte is nog altijd in handen van de bewoners. Via een Vereniging van Eigenaren zijn afspraken over gebruik en beheer vastgelegd in een convenant. (ak)

In 1974 architect Benno Stegeman was commissioned to design a neighbourhood on the Aa-Landen housing estate in Zwolle. This neighbourhood was to reflect 1970s' ideals which sought new residential forms within a new, democratized and individualized society. The guiding principles derived from themes such as collectivity versus individuality, hospitality and small-scale development.

Krekenbuurt gave Stegeman a chance to design his own total plan in which urban design, architecture and layout of the communal space formed a coherent whole. The result was an independent residential neighbourhood with a non-hierarchical structure, a fanciful language of forms and a wide diversity of outdoor spaces.

The basic element in the plan is a hook-shaped block of housing composed of attached family dwellings. By setting two of these blocks opposite each other, Stegeman created sheltered central areas with openings to the green zones. These *woonerven* accommodate all kinds of usage, such as parking, play and green areas. Specific forms of layout subtly define the various areas with paving and street furniture.

The *woonerven* can only be accessed from roads on the outside of the plan area: thus there are no through roads within these residential zones, whose component blocks are connected with each other by pedestrian paths.

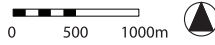
The green zone to the rear of the dwellings is laid out as a communal park, where a great deal of attention has also been paid to the structure, which incorporates children's play areas, seating areas and green areas. The private gardens to the rear of the dwellings form a part of the park visually, for there are no fences; even the greenery in these gardens is dictated by the overall plan, for residents must choose their plants from a range specified by the architect.

The individual plots have been designed to achieve a maximum of privacy at the front of the house, while the rear is open to the green zone. The front of the houses is fairly closed, with entrances, garages and the white-domed stairwells that are the neighbourhood's trademark. At the rear, French doors give a view of the gardens from the kitchen and living room. In the larger dwelling types, the living room is situated on the first floor, with a void to the kitchen on the ground floor.

Management of the communal outdoor space is still in the hands of the residents. Agreements regarding use and management of the communal space have been laid down in a covenant by an owners' association. (ak)

Locatie
Location

Open relaties tussen tuin en achterpad, ca. 1976
Open relationships between garden and rear path, c. 1976

Tuin en dubbelhoge tuinkamer, ca. 1976
Garden and two-storey garden room, c. 1976

Cour met auto's, ca. 1976
Court with cars, c. 1976

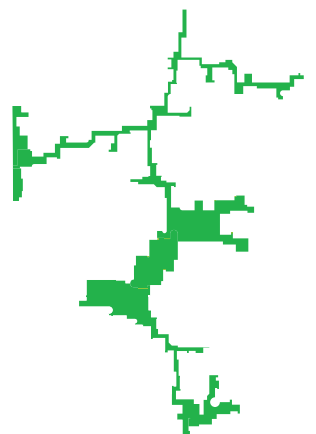
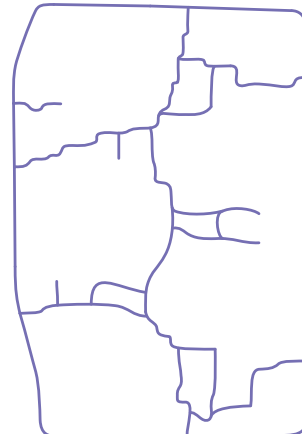
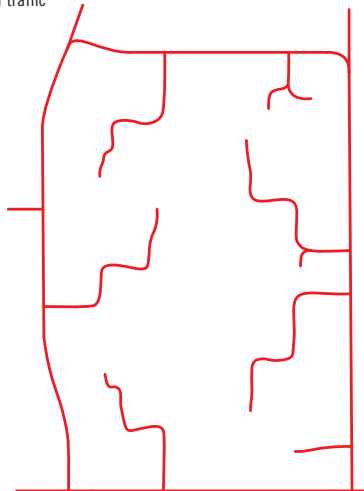
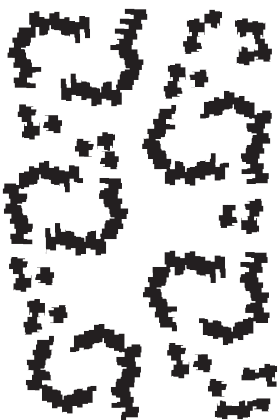

Bebouwing
Buildings

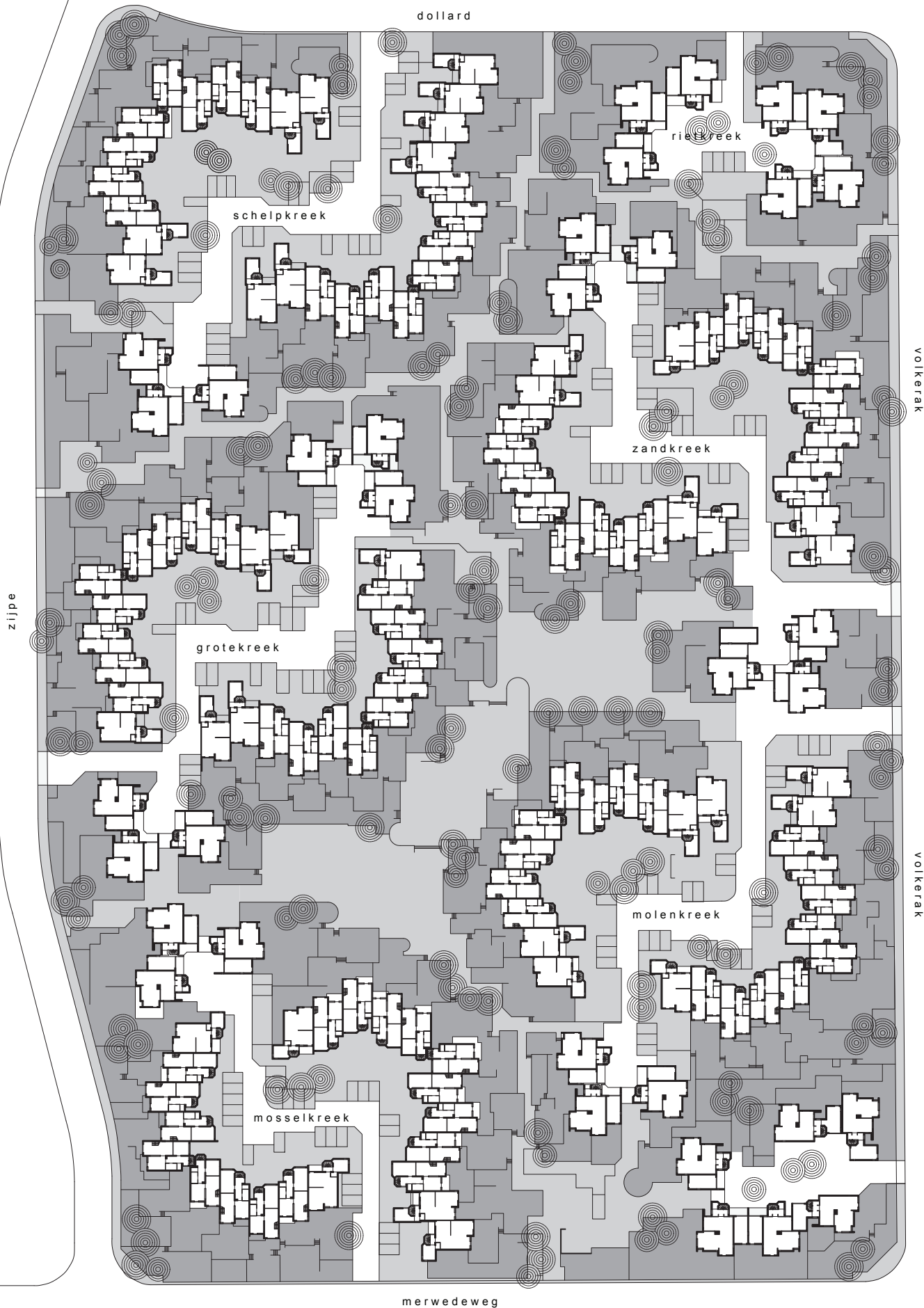
Autoverkeer
Car traffic

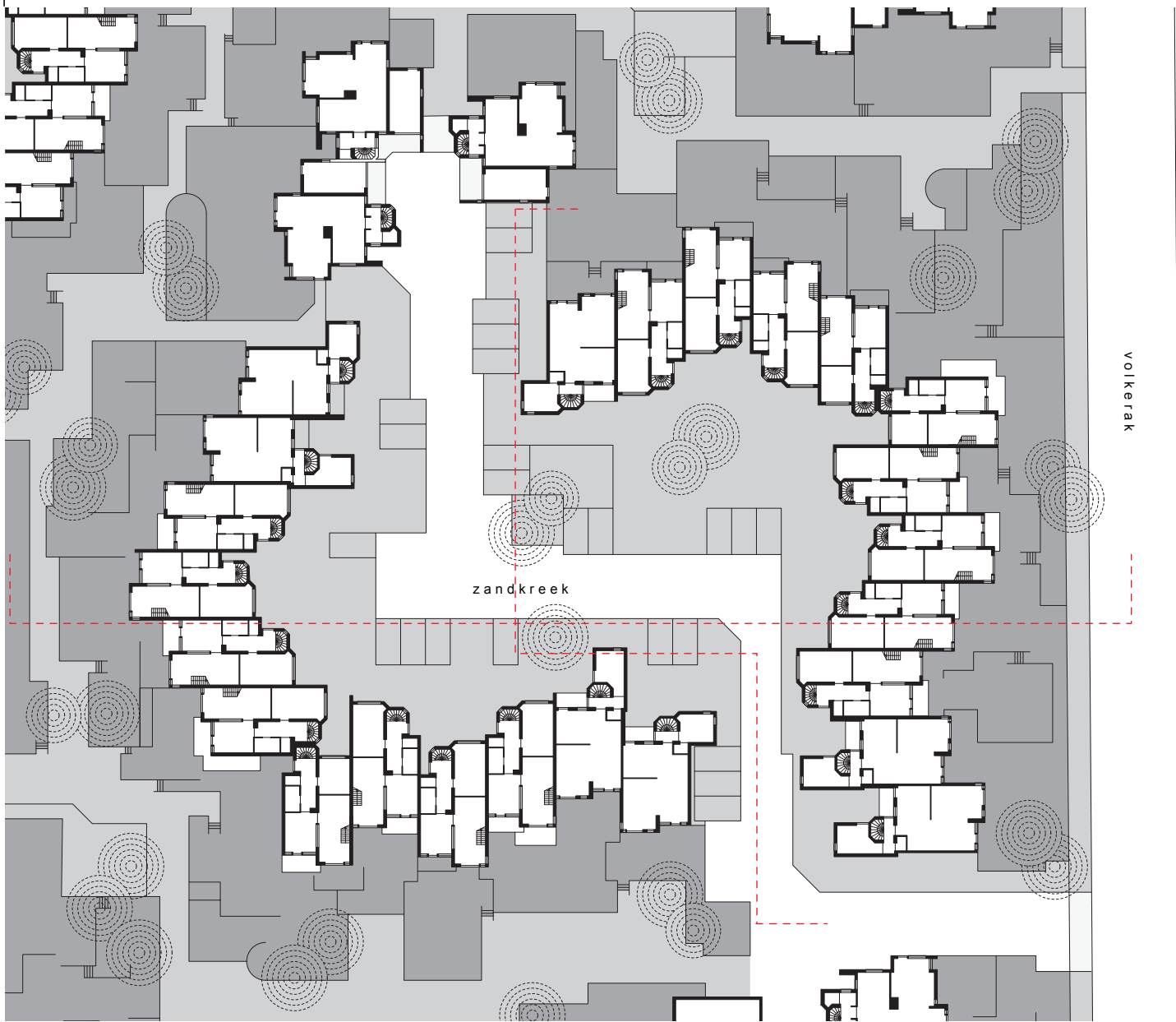
Langzaam verkeer
Slow traffic

Collectief/openbaar groen
Collective/public green

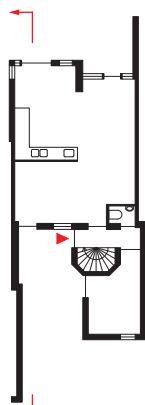

Plattegrond Kreekenbuurt
Layout of Kreekenbuurt

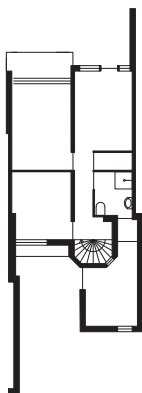

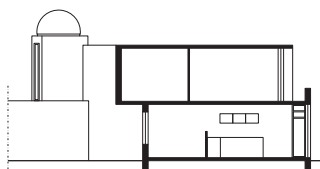
Type H2

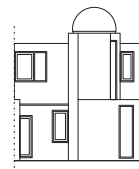
Begane grond
Ground floor

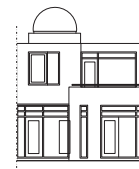
Eerste etage
First floor

Doorsnede
Section

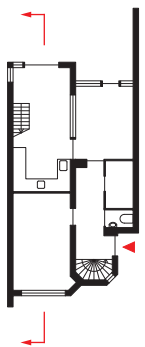

Vooraanzicht
Front elevation

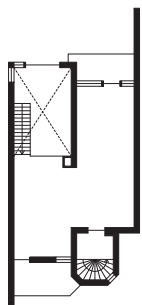

Achteraanzicht
Rear elevation

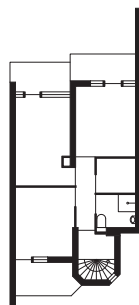
Type H2

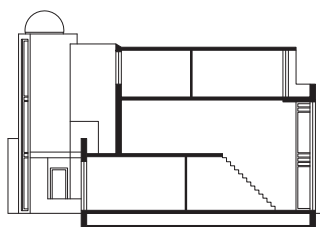
Begane grond
Ground floor

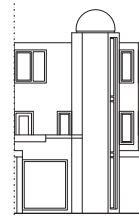
Eerste etage
First floor

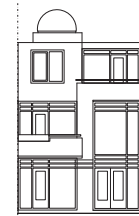
Derde etage
Third floor

Doorsnede
Section

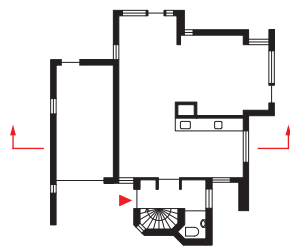

Vooraanzicht
Front elevation

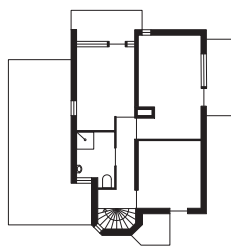

Achteraanzicht
Rear elevation

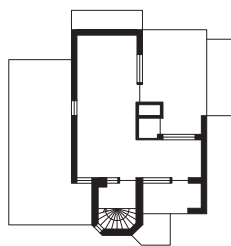
Type Ht

Begane grond
Ground floor

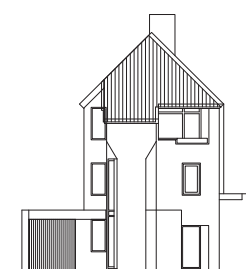
Eerste etage
First floor

Derde etage
Third floor

Doorsnede
Section

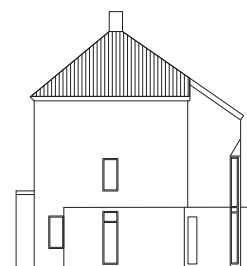
Vooraanzicht
Front elevation

Zijaanzicht
Side elevation

Achteraanzicht
Rear elevation

Zijaanzicht
Side elevation

Het erf aan de voorzijde
The woonerf at the front

Een groene wereld tussen de
'krekens'
A green world between the 'krekens'

Grasveldje gelegen aan
achtertuinten
Grassy area by the back gardens

Entreezone van een huis in
de Kreekenbuurt
Entrance zone of a house

